פ: אותו ואת בנו פרק חמישי חולין

רבינו גרשום

כי כלומר אמאי סופג את הארבעים ותו לא כרת נמי ליתייב דאינו חשוב אותו ואת בנו דקמא מקטל קטליה ולא חשוב שוחט ישני אם היה שוחטו בסמים היה מקובל וקדשים גמורים שחט בחוץ וכרת נמי ליתייב ותו חולין בפנים שניהם פסולין והשני סופג את הארבעים והא ראשון לא חשוב שחיטה תדע דכמה דלא מיחדריך דם לא מישתרי בשר בלומר בין דבשביל שחיטה לא מישתרי בשר שחיטה שאינה ראויה היא: ג)וקמ"ל כלומר ושחיטה ראויה היא אפי' לר' שמעון קמ"ל דאינה שחיטה ראויה: ולילקי נמי משום לאו דמחוסר זמן כי כלומר קדשים בפנים דאמרי' השני סופג את הארבעים ופסול כלומר דסופג את הארבעים משום לאו דאותו ואת בנו: ולילקי נמי משום לאו דמחוסר זמן הוא.

ג) נראה דנ"ל ושחיטה דאיירי היא כלומר לפי' ר"ש קמ"ל דאינה שחיטה.

קדשים שחיטה שאינה ראויה היא. ות"ת והא בפרק כסוי הדם (לקמן דף פה.) מפרש טעמא דר"ש דילף מטבח טבח וכהן ופריך ולילף משחוטי חוץ ומשני דנין חולין מקדשים ת"כ הכא דבקדשים גילף קדשים מקדשים וי"ל כיון דעיקר לחומו ואת בנו כחולין כתיבא דשור הפסיק הענין על כרחך שחיטה דכתיב היא כשחיטה הראויה לחייבי משום דילפינן חולין מחולין: **שחיטה שאינה ראויה היא דכ"ה בכמה בו'.** פי' הקונטרס לא מיבעיא לענין מלקות דלא נעבי למילקי משום שחיטה שני שם לחומו ואת בנו נוהג בקדשים דהשתא הוי מחוסר זמן ופסול דלא מפלגי אי אין לחומו ואת בנו נוהג בקדשים משום דשחיטת רשאין חייב לחייב לחייב מומרת בלא זריקה שני לחמי פסול דהשתא לא הוי מחוסר זמן ומאי קושיא נמי דקאמר ומעשה זה ממך ספרים לקמן ג)שהיה כתוב בהן אין מלקות לחומו ואת בנו נוהג בקדשים משום המרצת ספק למה לי טעם דהמרצת ספק מיפוק ליה משום דלא הוה לחייב משום שהוא מחוסר זמן ואין נראה לכיון דלאכר הכתוב לחומו ואת בנו בקדשים מו"י מוסיף על ענין רחמן (לעיל דף עח.) הרי גזירת הכתוב לילקי אע"ג דלאו שחיטה לחייב היא דהוי מחוסר זמן כיון דליכא פסול אחרינא כמו שחוטי חוץ לחייב לפולו לרבי שמעון לף על גב דלעשה מילי משינא שחיטה לחייב ועוד דכהדיא תנן בפרק בתרא דזבחים (דף קיב:) לחומו ואת בנו קדשים ומחוסר זמן רבי שמעון אומר הרי הן בלא מעשה משום דמשינא שחיטה ד)ועובר בלאו בלא מעשה לכך נראה לא מוכח הכא לא מלא מן רחמן דשחיטה קדשים אינה לחייב היא והכי פירושו מיקטל קטליה לקמא והשני כשר גמור הוא ולא מלי למיפרך לרבי חוקעים ותפילו לרב המנונא דפסחים מפרק בתרא דזבחים למשמע לר"ש לחומו ואת בנו נוהג בקדשים לחייבו משום חולין ושני קדשים דהוי שחיטה רחמן שחיטה לחייב: (ג) **רבמה** דלא זריק דם לא מישתרי בשר. ותפילו שחט שני אחר שנזרק דם הרחמן חשיב שחיטה רחמן שחיטה לחייב היכן היא דשחיטה שחיטה ותע"ג דלרבי שמעון כל העומד ליזרק כזרוק דמי היינו דווקא לאחר שנתקבל נכום כדאמר בפ"ק דפסחים (דף יב:) ועוד היכן דעל ידי שחיטה גרידא לא משכחי כשר אלא משום דכזרוק דמי לא משינא שחיטה לחייב ואם תאמר דכמרוכה (ב"ק עו.) משמע דשחיטת קדשים היא שחיטה לחייב תפילו נשפך הדם דפריך לחמניתין דחמיר רבי שמעון מרבנה וחשה בקדשים שחיטה לחייב היא ומוקי לה דימי בשחוטו תחילים לשם בעלים בפנים דהא מזרה קרן לבעלים כשנשפך הדם ופריך וכי שחיטה מהרת זריקה ומשני כל העומד ליזרק כזרוק דמי ולכך היא שחיטה לחייב ורבי חוקעים גופיה לית ליה בפרק המנחות והנסכים (מנחות קג.) דלרבי שמעון כל העומד ליזרק כזרוק דמי גבי נותר וי"ל דדווקא להשתא נותר חוכל שאתה יכול להתילו לחתרים לית ליה לרבי חוקעים דכזרוק דמי אבל לעולם שחיטה לחייב חשיב דכזרוק דמי לית ליה והכי דמרוכה הוה משני רבי חוקעים דכל"ל בשחוטו בעלי חומין בחוץ ומשום דכל העומד לפדות כפדוי דמי ותע"ג לית ליה כל העומד ליזרק כזרוק דמי היינו משום דחוקה שחיטה לחייב ושחיטה לזריקה אבל פלייה אינה חלוייה בשחיטה לחף קודם שחיטה יכול לפדותה ובמסקנא דהכא היינו נמי שחיטת קדשים (ד) שחיטה לחייב משום דכזרוק דמי כמו במרוכה (ב"ק עו:) דמסיק לחומו ואת בנו נוהג בקדשים (ה) שמע לה זרוק הדם ומ"ה הוי שחיטה שחיטה לחייב ותע"ג במרוכה חמרינן דשחיטה לחייב היא תפילו נשפך הדם כל העומד ליזרק כזרוק דמי כהא דמחוסר זמן הוא ואינו לחוי לחסור ליזרק לא הוי כזרוק והכי חמרינן בהמניא חשם חלוי (כריתות כו:) תימה לחמר רבי שמעון כזרוק דמי כמידי דעומד ליזרק ובפרק המנחות והנסכים (מנחות דף קג:) בשלמא פרה מלוה לפדותה פירוש בשמנת נתה הימנה ולכך כפדוי דמי חלא מנחות (ו) מלוה לפדותה ואם תאמר חמחי לא פריך לרבי חוקעים כדפריך לקמן גרב המנונא וי"ל דרבי חוקעים לא חמר חלא דחמתיתין דקדשים כפנים לא חתיא כרבי שמעון והכ"ת הוא דקחמר שני לחמי פסול ופסול חכל לרבי חוקעים חפשר דלא דייק חלא חפוסק את המרבעים לחוד לחמי פסול והא המרצת ספק היא כמו שיאחר בחסקנא לכך לא פריך חלא לרב המנונא דחמר כהדיא לחין לחומו ואת בנו נוהג בקדשים חשם דשחיטת קדשים הוי שחיטה לחייב וה"ת לא גריס הכא ופסול חלא לחמי פסול ומו לא ומכח המרצת ספק חדקדק כמו שהוא לפי המסקנא ואם תאמר ולימא דסופג חרבעים לאו משום לאו דלא חשחטו לחומו ואת בנו חלא משום לאו דחמחוסר זמן חלא חפשון לחמר בפרק בתרא דזבחים (דף קיד:) ללקי לרבי שמעון וי"ל דלא תשיב בכל מתניתין דקתני והשני סופג חרבעים חלא לאו לחומו ואת בנו:

ולילקי נמי משום מחוסר זמן. תימה היכי לילקי הא הוי לאו שבכללות שאין נוקין עליו כי היכא דלא יהכל כי קדש הם דדרשינן מיניה כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא חעשה על חמילתו וקרי ליה בפרק כל שעה (פסחים דף כד.) לאו שבכללות: **הנח** למחוסר זמן שהכתוב נתקו למעשה. פירש בקונטרס דלא דמי לעשה דשלוח דהוי מעיקרא חכל מאי עשה על כרחך אחר דלאו הוא דהלאו הוי תוך שעשה והעשה אחר כך מסמע שהוא לפרק כמו שאר ניתק לעשה שב"ם ותימה דלא דמי לעוטר וגזלה דהתם אחר שעבר הלאו בא העשה לתקן מה שעבר חכל כי היכי דהכא לא מצינו ומיהו מצינו לעשה כה"ג בפרק חמר להם הממונה (יומא נ:) דל"ר ירמיה דלאו דנבלה קמיפלגי אי הוה ניתק לעשה כמאי דחמר קרא לגר חשר בשעריך תחננה וחכלה חכל חיה רחיה מדי דחכי פליג עליה וחמר דלכולי עלמא לאו מעליא הוא ותפילו לרבי ירמיה דחיכא מאן דקרי ליה ניתק לעשה היינו התם דנכתב לעשה מיד אחר הלאו חכל עשה דמיוס השמיני אינו נכתב מיד אחר הלאו דלא ילכה ונרחה לפרש הטא למחוסר זמן דהכתוב נתקו מלאוי דלא ילכה ולא הוי בכלל שאר פסולים דהוו בלאו דלא ילכה אלא נתקו לעשה ולית ביה אלא עשה דמיוס השמיני

קמא מיקטל קטליה שני מתקבל בפנים הוא כרת נמי ליחייב חולין בפנים שניהם פסולין והשני סופג את הארבעים מכדי שמענן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה קמא מיקטל קטליה שני אמאי סופג את הארבעים קדשים בפנים הראשון כשר ופסור והשני סופג את הארבעי' ופסול מכדי שמענן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה שחיטת קדשים נמי שחיטה שאינה ראויה היא (ו) דכמה דלא זריק דם לא מישתרי בשר שני אמאי סופג את הארבעים ופסול אלא שמע מינה דלא כרבי שמעון פשיטא דהכי איתא שחיטת קדשים איצטריכא ליה סלקא דעתך אמינא שחיטת קדשים שחיטה ראויה היא דהא אי נחר וזריק דם לא מישתרי בשר וכי שחט מישתרי בשר ושחיטה ראויה היא קמ"ל ולילקי נמי משום לאו דמחוסר זמן דתניא מנין לכל הפסולין שבשור ושבשה שהוא בלא ירצה ת"ל ושור ושה שרוע וקלוט וגו' לימד על הפסולין שבשור ושבשה שהוא בלא ירצה כי קא חשיב לאוי דאותו ואת בנו לאוי נוכראי לא קא חשיב ולא והא קדשים בחוץ דלאוי נוכראי נינהו וקא חשיב דקתני קדשים בחוץ הראשון חייב כרת ושניהם סופגין את הארבעים בשלמא שני משום לאו דאותו ואת בנו אלא ראשון אמאי סופג לאו משום לאו דשחוטי חוץ כל היכא דליכא לאו דאותו ואת בנו חשיב לאוי נוכראי וכל היכא דאיכא לאו דאותו ואת בנו לא חשיב לאוי נוכראי (ו)רבי זירא אמר הנח למחוסר זמן דהכתוב נתקו

מסורת הש"ס

ב) [זבחים קיד:]. ג) [ל"ל שני]. ג) [דף פה.]. ד) עי' רש"ש מה שכתוב בל"ש על תוספות ועי' ת"ש.

תורה אור השלם

1. ושור ושה שרוע וקלוט נדבה תעשה אתו ולנדר לא ירצה:
ויקרא כב כג

הגהות הב"ח

(ה) גב' שחיטה דאויה היא דכל כמה דלא זריק דם כו': (ו) גב' שחיטה דאויה היא דכ"ה בכמה בו': (ז) תוס' ד"ה מזרה קרן: (ח) בא"ד שחיטת קדשים שחיטה דאויה. ל"ב עי' תוס' שחיטת קדשים: (ט) בא"ד שמע לה זריק הדם. ל"ב עי' שמע לה חריק דם שב שניה: (י) בא"ד בלא מעשה מצות אין מלוה:

מוסף רש"י

לימד על הפסולין כו'. ומחוסר זמן פסול הוא (זבחים קיד:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com